

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2023

Distriktsstyrelsen för Bygdegårdarna i Jämtlands län får lämna följande berättelse för Verksamhetsåret 2023

Styrelsen har bestått av:

Ordförande	Maria Anstett-Rim	Östersund
Vice ordförande	Eva Dahländer	Hoverberg
Sekreterare	Margita Gustafsson	Boggsjö
Kassör	Jan Hammarlund	Vigge
Övriga ledamöter	Ann-Charlotte Ernehed	Kälom
	Kerstin Eriksson	Mattmar
Ersättare	Emma Holm	Brånan
Ersättare	Sandra Eriksson Qvist	Tandsbyn
Revisor	Sven-Erik Saur	Vigge
Revisor	Lars-Erik Mackhé	Hoverberg
Valberedning	Martin Axelsson	Haga, Brunflo
Valberedning	Per Bergvall	Böle-Hoo, Hammarstrand
Kontaktperson för:		
Landsbygdsutveckling	Maria Anstett-Rim	
Byggprojekt	Robin Jonsson	
Försäkring	Jan Hammarlund	
Miljö	Kerstin Eriksson	
Kultur	Eva Dahländer, Margita Gustafsson	
Information o	Maria Anstett-Rim, Margita Gustafsson,	
Hemsida	Jan Hammarlund	
Ungdomsansvarig	Ann-Charlotte Ernehed	

Utöver årsstämman har styrelsen haft 7 sammanträden. Sammanträdena hölls som digitala möten via zoom förutom i mars, oktober och december. Distriktsstyrelsen genomförde även en givande kick-off med verksamhetsplanering på Stocke-Titt, Frösön i juni. Reflektioner från distriktsstämman, samarbeten, kulturbygdsturnén kommande Nationella träff med inriktning arrangörskap, påverkansarbete och kommunikation stod på agendan. De planerade kommunträffarna kommer åter att genomföras under 2024. Medlemsvärning och nyttan av att ansluta sig till Bygdegårdarnas riksförbund med den förmånliga Bygdegårdsförsäkringen är alltid aktuellt. Medlemsantalet är 90 st.

Distriktsstämman 2023

Jämtlands bygdegårdar samlades i Ås Föreningshus för Distriktsstämma. Efter två år av distansmöten fick vi äntligen träffas fysiskt. Närmare 30 personer deltog som representerade 17 bygdegårdsföreningar. Marianne Eriksson, ordförande i föreningen, välkomnade med att berätta om Ås Föreningshus långa historia, byggdes 1886 för logen Liljan av IOGT, branden 1916, återuppbyggdes omgäende och de fantastiska vägg- o takmålningarna av konstnären Sven Linnborg. Föreningen Ås Föreningshus bildades 1992 för att förvalta huset, en kulturbyggnad, till glädje för bygden, genom uthyrning, egna arrangemang och verksamheter bla Tangofestivaler med ca 150 deltagaren från hela Sverige och även andra länder. Nu finns en arbetsgrupp för att kartlägga husets renoveringsbehov.

Vice Ordföranden Eva Dahllänger hälsade ombud och gäster välkomna. Stämman inleddes av Förbundschef Kenneth Lundmark via länk, Han tillträdde i augusti 2021 och är uppväxt i Jokkmokk i Norrbotten och har på olika sätt arbetat för att skapa möjligheter för människor och organisationer att utvecklas. Han berättade om förbundskansliet, med ny experthjälp Björn Körlof, inom kris, särskilda händelser och totalförsvaret, Beredskap - Bygdegården, ett nav vid kris och vilken annan experthjälp som finns inom många områden, till de 24 distrikten. Försäkringsvärdet för de 1456 anslutna bygdegårdarna är 12,5 miljarder varav konst 14 miljoner däribland flera tavlor av Lars Lerin. Vi fick en hel del statistik utifrån föreningarnas Årsrapporter, dessa har stor betydelse för förbundets utveckling. All service från Bygdegårdarnas Riksförbund och all påverkan på samhället för stöd till allmänna samlingslokaler bygger på de uppgifter vi har från er i föreningarna.

SVs verksamhetsutvecklare Linda Åkergren redogjorde för vilka möjligheter det finns att få stöd för arrangemang inom kulturområdet, om samarbetet och hur SV kan hjälpa de 90 bygdegårdarna bli administrativt vid tex biljettförsäljning till evenemang och kurser för styrelsefunktionärer för föreningarna.

Därefter fick vi tips av Sigrun o Otto Lööv från Ovikens bgf, Orrgårdens som sökt stöd via Boverkets investeringsbidrag för samlingslokaler vid flera tillfällen. De startade sin renoveringsresa 2013 med miljöarbetet och solceller. 2016-2017 den omfattande renoveringen av köket och bergvärmeinstallationen. 2022 energieffektiviseringen med tilläggsisolering och ny panel fram till i dag. Deras erfarenheter att söka bidrag, finansiering, utbetalningsstrul, momsredovisning och vikten att ha en stark ordförande och projektledare för att söka bidrag, mycket ideellt arbete blir det.

Efter sedvanliga stämmoförhandlingar och mötesordförande Marianne Eriksson bjöds vi på en härlig Gulasch till lunch med goda ostar och hembakat bröd av Jämtlands matsalar. Förtroendevalda i distriktsstyrelsen omvaldes enligt valberedningens förslag.

Silvernålen för förtjänstfullt arbete och engagemang i bygdegårdsföreningen tilldelades Olle Olsson o Irene Larsson, Hoverberg och Nils-Gunnar Nilsson o Marianne Eriksson, Ås.

Årets bygdegårdsförening och **Årets Eldsjäl** blir aktuellt först till nästa år eftersom inga nomineringar hade inkommit.

Stämman avslutades med den unika dockteater- o musikföreställningen om konstnären Primus Mortimer Pettersson av och med Martin Johansson, Undantaget, Jämtlands kulturutövare i BRs Kulturbygdsturnén, med ca 20 föreställningar runt om i vårt län, stora applåder från åhörarna. Därefter kaffe, Gofika och mingel. Stort tack till Ås föreningshus som värd för och genomförandet av en givande och underhållande distriktsstämma.

Sveriges största Kulturbygdsturné

2022/2023 genomfördes Bygdegårdarnas Riksförbunds enskilt största projekt - Kulturbygdsturnén! Om vi ser på projektet i lite siffror kan vi utläsa att ...

- 379 föreningar medverkade
- 490 genomförda arrangemang
- 18 000 i publik varav 2700 under 26 år
- 32% av föreningarna brukar inte arrangera kultur
- 98% av alla medverkande föreningar kan tänka sig att arrangera mer kultur
- 4,4 av 5 på frågan "hur gick arrangemanget?"

När Statens kulturråd öppnade för ansökan av återstartsbidrag av kulturen våren 2022 sökte Bygdegårdarnas Riksförbund och erhöll ett stort projektbidrag (10 miljoner) till idén rubricerad Kulturbygdsturnén. Idén gick ut på att anställa 24 yrkesverksamma kulturutövare, en i vart och ett av de 24 bygdegårdsdistrikten, och uppdra till dem publika arrangemang och workshops inom sina respektive kulturområden. Sommaren 2022 utlystes tjänsterna och över 700 kulturutövare skickade in sina ansökningar till den 15 augusti. Vi i distriktet hade sedan möjlighet att rekommendera någon av dessa 3 st utvalda kulturutövare i Jämtland inför det slutgiltiga beslutet. Några veckor senare stod det klart vilka 24 som fått tjänsterna.

Kulturbygdsturnén i Jämtlands distriktet

För Jämtland fick Martin Johansson uppdraget som Jämtlands bygdegårdsdistrikts skådespelare och regissör med den unika dockteater- o musikföreställningen om konstnären Primus Mortimer Pettersson livsöde med start 15 februari i Ås föreningshus. Därefter 14 stopp enl turnéplan i alla 8 kommuner med avslutande föreställning fredag 28 april i Norderåsens bygdegård, Östersunds kommun. Det innebär att han kommer att genomföra 15 teaterföreställningar och fyra workshops på bygdegårdar i Jämtland under vårvintern 2023.

Låna ett Län med Kajsa Norrby från Östergötland, sångare, körsångledare, kulturproducent från Östergötland erbjöd popup körsång/workshop med konsert workshops på lördag 3 juni, i Hoverbergs bg, Berg och söndag 4 juni i Kälom bg, Krokoms. Precis som Martin Johansson ska ha två föreställningar i ett annat distrikt.

Regional kulturplan för Jämtland Härjedalen 2024-2027

Ny kulturplan med en utökad text om samlingslokal med en förbättrad lydelse är framtagen. Jämtlands bygdegårdsdistrikt var inbjudan till remissmöte och fick svara på remissen till 31 mars.

Regionens projekt Attraktiv Region

Länsstyrelsen satsar 38 milj. på 3 år. där samtliga kommuner medverkar. Projektet arbetar med en rad olika frågor bla hur vi skulle kunna utveckla arbetshubbar runt om i länet. Distansarbete, jobba från hubb o lunch på våra bygdegårdar är tänkbart. Projektet pågår 2020-2023.

Landsbygdsrådet, BR

Maria Anstett-Rim är ledamot i Landsbygdsrådet från och med i år, 2023.

Klimatrådet

Distriktet är sedan 2019 medlem i Klimatråd Jämtlands län. Representant är Kerstin Eriksson. Distriktet har skrivit under en avsiktsförklaring som innebär att ”vi lägger vikt vid ett samordnat klimatarbete och att vi deltar i samverkansgruppen för klimatrådet Jämtlands län. Samverkansgruppens uppgift är att bidra till genomförandet av de prioriterade åtgärderna i Klimatstrategin för Jämtlands län. Samverkansgruppens arbetsformer är möten, workshops och tillfälliga arbetsgrupper.”

Riksteatern J/H

Distriktet är medlem i Riksteatern. Medlemsföreningarna samarbetar med de lokala Riksteaterföreningarna i kommunerna och arrangerar scenkonst i bygdegårdarna. Margita G har deltagit på Riksteatern J/Hs kurs Medlemsmodellen- en metod för hur ideella föreningar kan arbeta med att rekrytera, aktivera och behålla sina medlemmar. För mer info Medlemsmodellen 12 min Angeli S Hederberg [medlemsutveckling.se](https://www.youtube.com/watch?v=medlemsutveckling.se) -YouTube

Vässa pennan

- en illustrationskonstutställning med EWK och samtida satirtecknare för demokrati och yttrandefrihet. Utställning pågår under 2019-2024. Ett tänkbart samarbete med SV om utställningen Vässa Pennan under 2024.

Konferenser/utbildningar

Distriktsordförandekonferens den 28-29 januari, Stockholm

Kerstin Eriksson deltog på konferensen. Per Lodenius har lobbat till Boverket, Kris & Beredskap Björn Körlof, Ungdomsprojekt, Långsiktiga mål 2023-2026 och verksamhetsplan 2023, var några ämnen som togs upp. Samtliga från kansliet medverkade Kenneth Lundmark, Andreas Engström, Jenny Dahlerus, Stefan Löfgren och Ulph Lundgren.

Folk & Kultur 7-10 februari, Eskilstuna

Eva Dahlänger representerade Jämtlands distriktet. Konst åt alla (Bygdegårdarnas Riksförbund, Riksorganisationen Folkets Hus och Parker och Riksföreningen Våra

Gårdar) bjöd in till seminariet, Kulturrådet SCB, möte med BRs Kulturråd Ulla Johansson, Kulturbygdsturnéns utövare med middag och smakprov från föreställningarna. Mässhall. Folk och Kultur, Kulturpolitiskt konvent på initiativ av Länsteatrarna i Sverige, Regional Musik i Sverige och Läns museernas Samarbetsråd. Konventet har utvecklats i nära samarbete med Eskilstuna kommun och Region Sörmland och flera hundra externa arrangörer och utställare. Folk och Kultur äger sedan starten 2018 rum årligen i Munktellstaden i Eskilstuna.

Ideell Kulturallians nätverksmöte 24 maj

Margita G o Maria A-R medverkade. Rakel Gunnemark är projektledare för återstartsprojektet "Kapillärkraft" och Anna Livion Ingvarsson verksamhetschef för Ideell kulturallians. 193 projekt delar på 8 miljoner. Heimbygdas Trine Amundsen, mer focus på civilsamhället, att det ska räknas på riktigt saknas i RUS Kulturplan. Utbildning för tjänstemän, beslutsfattare i kommunerna och institutioner, regionalt anpassade ska ske till hösten i Kapillärkraftprojekt. Presentation av Gustaf från Konstfrämjandet, Projekt Vindskydd-Naturvetare o konstnär.

Hållbarhetsdiplom

1 september 2022 stärkte vi bygdegårdsrörelsens hållbarhetsarbete genom lanseringen av ett Hållbarhetsdiplom. Bygdegårdsföreningarnas arbete är en viktig del i ett långsiktigt hållbart samhälle - med hållbarhetsdiplomeringen utvecklar och synlig-gör vi detta. Strävan efter ett hållbart samhälle behöver omfatta alla verksamheter för att det ska nå framgång. Vi utgår ifrån Globala målen och Agenda 2030 och de tre aspekterna av hållbarhet - ekonomisk, social och miljömässig - i bygdegårdarnas nya hållbarhetsdiplom.

Hållbarhetsdiplomet beskriver vad bygdegårdar gör och bygger i stora delar på dokument och mallar som redan finns och används. Genom att samla dessa och lägga till några nya saker skapar vi ett samordnat hållbarhetsarbete.

[Läs mer om hållbarhetsarbetet och -diplomet](#)

Samarbete med SV, presentation och samtal med Linda Åkergren, verksamhetsutvecklare Studieförbundet Vuxenskolan.

Föreningsutveckling hbf o bgf, Kulturgrupper, Klimatomställning o hållbarhet även äldre och äldres verksamhet, Tillsammansodlingar är en del av verksamheten. SV kan fixa biljetter/försäljning, affischer, utskick samt annonsering på sociala medier till bygdegårdarnas arrangemang. Hyra Storsjöteatern för 2 tkr istället för 15 tkr är också möjligt. Linda Åkergren lyfter samarbetet med Karin Edler och träffar/cirklar i bygdegårdarna/kommun i Energi - o hållbarhetseffektivisering under hösten. Kerstin E får kontaktuppgiften. Eva D deltog och info från SV-Stämman 21 mars.

Rapport från Förbundskansliets konferenser

Webbinarier för medlemmar om Hållbarhetsdiplom, Uthyrning, Webbredaktörskurs, Boverkansökan, Arrangörutbildning och distriktets digitala konferenser för kontaktpersoner för Fastighet o Försäkring, Ungdom, Kultur, Hållbarhet, Landsbygd. Arrangörutbildning för kulturevenemang avancerad-medlemmar, Margita G har deltagit. Utbildningen är ett erbjudande till de som deltagit i ÅterstartBygdegård - kultur i hela landet och genomfört arrangemang med en lokal kulturutövare. 3 tillfällen med tips, idéer och inspiration, socialmedia, marknadsföring, regler, avtal samt möjlighet att ställa frågor kring arrangörskap. Några föreningar delade också med sig av sina erfarenheter.

September

Webbinarium 6 september BRs Försäkring

Digitalt möte för kontaktpersoner för Fastighet o Försäkring. Pengar finns att söka för distriktet i förebyggande arbete, info och utbildning till medlemsföreningarna.

Bygdegårdsförsäkringen - SÄKER FÖRENINGSGÅRD

Säker föreningsgård är en certifiering och webbkurs för att stimulera riskmedvetenhet och öka kunskaperna inom skadeförebyggande arbete. Föreningar som är medlemmar i Bygdegårdarnas Riksförbund eller Sveriges Hembygdsförbund och har tecknat riksförbundens byggnads- och/eller lösegendomsförsäkring kan bli 4

certifierade som Säker Föreningsgård. Försäkringskansliet i Varberg har utvecklat kursen och för självriskchecken står försäkringsgivaren Länsförsäkringar Halland. Välkommen att delta i Bygdegårdsförsäkringens webinarium och lär dig om hur försäkringen gäller, vilka skyddskrav som ställs på er samt vanliga fallgropar och skaderisker. Vi går också igenom varför föreningen ska arbeta skadeförebyggande och i vilken ände ni förslagsvis börjar. Vi informerar även om investeringsbidrag, säkerhetsrabatter, självriskreduktion och självriskcheckar ni inte vill gå miste om.

Nationell träff 15-17 september, Visby

En helg med arrangörskap i fokus. Syftet med träffen är att lyfta kultur, konst och film i bygdegårdsrörelsen men också att träffas, nätverka och utbyta goda idéer. Tillsammans kan vi stärka bygdegårdsrörelsen som en hörnsten i svenskt kulturliv. Under lördagens seminarier samtalande vi kring olika delar av arrangörskap. Även avslutande av projektet kulturbygdsturnén, sveriges största med pressreales av slutskriften. Margita G, Lotta E, Kerstin E och Jan H och Eva D deltog.

"Bygdegården - Ett nav i kris" 23 september

Ingen anmäld till Tandsbyns bygdegård som skulle ha utbildningen via storbildsskärm.

Studiecirkel om beredskap

Genom att bjuda in till ett antal kvällar i bygdegården och genomföra studiecirkeln *Beredskap - Bygdegården, ett nav vid kris*, kan ni stärka bygdens förmåga att klara av en kris. Det kan också bidra till att minska oro i en utmanande tid och stärka bygdegårdens roll och funktion som samlingspunkt i lokalsamhället. När ni genomfört cirkeln har ni också skapat en beredskapsplan för er bygdegård med tydliga checklistor.

Filmdagarna helgen 22-24 september

Hoverbergs bygdegård o Bio arrangerade för Sveriges arton Bygdegårdsbiografer. Niklas Fischer verksamhetsutvecklare BR var också med. Många filmer, seminarier och erfarenhetsutbyten blev det den helgen. Eva Dahlänger passade på att dela ut silvernålen till Irene Larsson och Olle Olsson för förtjänstfullt arbete i många år, framförallt i bion. Allt finns att läsa i Jämtlandstidningen 28 september.

Oktober

Konstens vecka i länet

Karin Kvams info om konstens vecka 30 sept-8 okt, (sammanfaller också med Krokoms kulturvecka V40) med anmälan av konstaktiviteter som sker i länet senast 1 september för att presenteras i programblad som går att printa ut från Konstens Veckas hemsida : <http://konstensvecka.se/> , mailas ut till våra medlemsföreningar

Scenkonstdagar 2023

21-22 oktober, Margita Gustafsson och Eva Dahlänger deltog på Riksteaterns utbudsdagar för arrangörer i Östersund. Tema Samisk scenkonst. Här samlades 100-tals ideella kulturarrangörer och scenkonstproducenter för att mingla, prata arrangörskap, scenkonst och framför allt att se kommande scenkonstutbud för vuxen publik och familjeföreställningar. Programmet innehåller bokningsbart scenkonstutbud för turnéer i de fyra norrläna inför vår och höst 2024.

Digitala distriktsträffar, Norra klustret med kontaktpersoner från förbundsstyrelsen.

De 6 distrikten som ingår i det norra klustret är Dalarnas, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens bygdegårdsdistrikt. Målet är att stärka relationerna mellan distrikt och riksförbund, ge utrymme för funderingar och dialog om distriktens roll och hur vi bättre kan jobba mot gemensamma mål. Bra att få info från de olika distriktens arbete. Bredband nödvändigt men tyvärr inte tillgängligt, självklart för alla distrikt och bygdegårdar att kunna hålla distansmöten. Rapporter från våra Distriktsstämmor i norr, deltagarantal 19-35 pers, årsavgifter skiljer sig från 0 kr till 700kr/förening. Årsrapportering, ekonomisk- o verksamhetsrapportering i siffror. Jan H har påmint

medlemsföreningarna att årsrapportera. Sms mer personligt. Förhändelsevis ganska hög siffra eftersom det var nödvändigt vid det nationella verksamhetsbidraget. Fördelning distriktsstöd Remiss tom 31 juni. Landsbygdskonferens i november, Monica Eriksson hjälper Stockholmsregionen att söka kulturbidrag. Landsbygds-lotten prenumeration, 50kr/mån, 600kr/år, 10 prenumerationer 6 tkr/år. Alla föreningar kan söka ungdomscheck och stora utvecklingschecken för Landbygdslottens överskott, sista ansökningsdag 28 februari.

Bygdegårdarnas Riksförbunds temadag om civilsamhället, Kris, särskilda händelser och totalförsvaret 26 oktober Historiska museet, Stockholm.

Eva D deltog i Stockholm för distriktet. Maria A-R o Margita G tog del av temadagen via den digitala livesändningen. En mycket intressant och innehållsrik dag.

Vi skrämmer Sverige!

Sök aktivitetscheck!

Vi skrämmer Sverige är tillbaka! Liksom förra hösten kan föreningar söka pengar till roliga och läskiga aktiviteter för barn och unga under höstlovet. Ansökan öppnar 1 september och är öppen som längst till den 30 september, det är först till kvarn som gäller. Krav att föreningen har årsrapporterat till förbundet. Även föreningar som inte söker eller får en aktivitetscheck är välkomna att haka på.

Livesänt samtal om säker mat i samlingslokaler 29 november

Livsmedelsverket uppdaterar sin regler kring matservering nästa år. Vi bjöds in till ett livesamtal om hur det påverkar allmänna samlingslokaler. Gunnel Berdén, konsult och sakkunnig inom livsmedelshandling, Jan Nordwall, Svenska Hembygdsförbundet, Simon Svensson, Våra Gårdar, Britta Järlinden, Folkets Hus och parker, Kerstin Holm, Oaxens Bygdegårdsförening, samt Ulph Lundgren, Bygdegårdarnas Riksförbund medverkade.

Bygdegårdarna samlar Sverige

"Vi är en öppen folkrörelse med mötesplatser i hela landet. Bygdegårdsrörelsen har en ledande roll i att stärka bygden och dess människor - nu och i framtiden." Bygdegårdarnas Riksförbund organiserar föreningsdrivna, allmänna samlingslokaler som är öppna för alla - med en demokratisk värdegrund. Vid årsskiftet 2023-2024 var 1 469 bygdegårdar, bystugor eller liknande lokaler anslutna till riksförbundet.

Riksförbundet bistår bygdegårdsföreningarna och distrikten med kunskap och kontaktytor inom ledarskap, värdskap, ekonomi, byggnation, lokalvård och underhåll, miljöanpassning, försäkringsfrågor, kulturverksamhet, konstnärlig utsmyckning, utbildning i Arvsfonden ang projekt o webinarier för lokal- o verksamhetsstöd, även livesändning av Postkodstiftelsens sökbara väldigt användbara stöd och information. Mer info www.bygdegardarna.se

Bygdegårdarnas idégrund

BR:s senaste idéprogram togs vid riksförbundsstämman i Värnamo 2019. Idégrunden beskriver vår ideologiska kompass som genomsyrar vårt arbete i bygdegårdsrörelsen.

Bygdegårdsrörelsen i siffror

En stor folkrörelse som ökat i medlemsantal oavbrutet 47 år i rad under pandemi-året 2020 minskade dock medlemsantalet med tre föreningar sett till hela landet. Men under 2021 har medlemsantalet åter ökat och 1 469 föreningar fördelade på 24 distrikt varav 90 i Jämtland var vid årsskiftet 2023/2024 anslutna till Bygdegårdarnas Riksförbund (BR). 240 000 enskilda medlemmar. Bygdegårdsrörelsen i siffror • omfattar drygt 500 000 kvadratmeter lokalyta över hela Sverige (motsvarande 8 300 större tvårums lägenheter) • försäkringsvärde på cirka 14,2 miljarder kronor • 1 172 regelrätta scener, övriga lokaler har utrymme för mindre scenisk verksamhet • över 80 procent av lokalerna är tillgänglighetsanpassade med entré, RWC och handikapparkering • 60 procent av bygdegårdarna har möjlighet till filmvisning.